

Research Paper

Analysis of the Path of Marital Intimacy Based on Attachment Styles Mediated by Communication Beliefs

Mohammad Mirzakhani¹, Alireza Jafari^{2*}, Mojtaba Amiri Majd³, Saeideh Bazzazian³

1. PhD student, Department of Counseling, Faculty of Humanities, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran.
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran.
3. Associate Professor, Department of Psychology, Faculty of Humanities, Abhar Branch, Islamic Azad University, Abhar, Iran.

DOI: [10.22034/jmpr.2024.61161.6156](https://doi.org/10.22034/jmpr.2024.61161.6156)

URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_18583.html

ARTICLE INFO

ABSTRACT

Keywords:
Marital Intimacy,
Attachment Styles,
Communication
Beliefs

Received: 2024/04/09
Accepted: 2024/08/19
Available: 2024/09/28

The purpose of the present study was to analyze the path of marital intimacy based on attachment styles with the mediation of communication beliefs. The research method was descriptive-correlation based on path analysis. The statistical population of the research included all married women participating in family education classes in Abhar city, who were in the age range of 25-45. Using simple random sampling method, 260 people were selected as the sample size. Data collection tools included Walker and Thompson Marital Intimacy Questionnaire (MIS), Collins and Reed Attachment Styles (RASS) and Epstein and Idelson Communication Beliefs (RBT). The data of the questionnaires were analyzed with the help of SPSS version 27 and Imus version 26 and by path analysis method. The research results showed that there is a positive and significant correlation between secure attachment style and marital intimacy, and the relationship between avoidant and ambivalent attachment styles and relationship beliefs with marital intimacy is negative and significant. The results of path analysis showed that secure and ambivalent attachment styles affect marital intimacy both directly and indirectly through communication beliefs. Based on the findings of this research, it can be concluded that the relationship between attachment styles and marital intimacy is not a linear relationship and communication beliefs can play a mediating role in this relationship.

* Corresponding Author: Alireza Jafari
E-mail: a.jafari@abhariau.ac.ir

تحلیل مسیر صمیمیت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری باورهای ارتباطی

محمد میرزاخانی^۱، علیرضا جعفری^{۲*}، مجتبی امیری مجد^۳، سعیده بزازیان^۳

۱. دانشجوی دکتری، گروه مشاوره، دانشکده علوم انسانی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران.
۲. استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد، ابهر، ایران.
۳. دانشیار، گروه روانشناسی، دانشکده علوم انسانی، واحد ابهر، دانشگاه آزاد اسلامی، ابهر، ایران.

DOI: [10.22034/jmpr.2024.61161.6156](https://doi.org/10.22034/jmpr.2024.61161.6156)

URL: https://psychologyj.tabrizu.ac.ir/article_18583.html

چکیده

مشخصات مقاله

کلیدواژه‌ها:

صمیمیت زناشویی، سبک‌های دلبستگی، باورهای ارتباطی

هدف پژوهش حاضر بررسی تحلیل مسیر صمیمیت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری باورهای ارتباطی بود. روش پژوهش، توصیفی - همبستگی به روش تحلیل مسیر بود. جامعه آماری پژوهش، شامل کلیه زنان متأهل شرکت‌کننده در کلاس‌های آموزش خانواده شهر ابهر که در محدوده سنی ۴۵-۲۵ قرار داشتند، بود که با استفاده روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۲۶۰ نفر به عنوان حجم نمونه انتخاب شدند. ابزار گردآوری اطلاعات شامل پرسشنامه صمیمیت زناشویی والکر و تامپسون (MIS)، سبک‌های دلبستگی کولینز و رید (RASS) و باورهای ارتباطی اپستاین و آیدلسون (RBT) بود. اطلاعات پرسشنامه‌ها به کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۷ و ایموس نسخه ۲۶ و به روش تحلیل مسیر تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد بین سبک دلبستگی ایمن و صمیمیت زناشویی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد و رابطه بین سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا و باورهای ارتباطی با صمیمیت زناشویی منفی و معنادار است. نتایج تحلیل مسیر نشان داد که سبک‌های دلبستگی ایمن و دوسوگرا هم بطور مستقیم و هم بطور غیر مستقیم از طریق باورهای ارتباطی بر صمیمیت زناشویی تاثیر دارند. بر اساس یافته‌های این پژوهش می‌توان نتیجه گرفت که رابطه سبک‌های دلبستگی و صمیمیت زناشویی یک رابطه خطی نیست و باورهای ارتباطی می‌تواند در این رابطه نقش واسطه‌ای داشته باشد.

دریافت شده: ۱۴۰۳/۰۱/۲۱

پذیرفته شده: ۱۴۰۳/۰۵/۲۹

منتشر شده: ۱۴۰۳/۰۷/۰۷

* نویسنده مسئول: علیرضا جعفری

رایانامه: a.jafari@abhariau.ac.ir

مقدمه

خانواده به عنوان یک واحد اجتماعی نقش محوری در حفظ ثبات و تداوم جامعه دارد (فبریانتی^۱ و همکاران، ۲۰۲۴). ازدواج مبنای اصلی تشکیل خانواده است و مکانیسم مهمی برای تحقق یک خانواده هماهنگ می‌باشد (نورول حکمه^۲، ۲۰۲۰؛ خیرالدین^۳، ۲۰۲۲). با شروع ازدواج و ایجاد رابطه زناشویی سازش بین زوجین به عامل مهم در رابطه با کیفیت ازدواج بدل می‌شود (عیسی نژاد و علیزاده، ۱۳۹۹). کیفیت ساختار خانواده به ارتباط زوجین بستگی دارد و روابط ناسازگار زناشویی نه تنها سلامت روان زوجین را تهدید می‌کند، بلکه بقای واحد خانواده را نیز به خطر می‌اندازد (الشهرانی و حامد^۴، ۲۰۲۳؛ آزیوند^۵، ۲۰۲۰؛ کائو^۶ و همکاران، ۲۰۱۷؛ کائو و همکاران، ۲۰۱۹).

از مهمترین عوامل اثرگذار بر پایداری یا ثبات ازدواج، در همه فرهنگ‌ها صمیمیت زناشویی می‌باشد (جوادی والا و همکاران، ۲۰۱۹). صمیمیت زناشویی یک جنبه بسیار مهم و پیچیده از یک رابطه زناشویی است. صمیمیت زناشویی یک ارزیابی عاطفی شناختی و ذهنی است که فرد از رابطه زناشویی خود دارد (پارساکیا و همکاران، ۲۰۲۳؛ پارساکیا و رستمی، ۲۰۲۳). به عبارت دیگر، اصطلاح صمیمیت زناشویی به لذت و رضایت کلی فرد از روابط نزدیک زناشویی خود اشاره دارد (کمالی و همکاران، ۲۰۲۰). زمانی که روابط زوجین صمیمی باشد، باعث ایجاد حس آرامش در خانواده می‌شود که منجر به کاهش مسائل روحی و روانی و در نتیجه کاهش تعارضات و اختلافات بین همسران و بهبود عملکرد در زندگی اجتماعی می‌شود (چوی^۷ و همکاران، ۲۰۲۰). با این حال، نرخ طلاق، قابل اطمینان ترین شاخص آشفستگی زناشویی، نشان می‌دهد که صمیمیت زناشویی به راحتی قابل دستیابی نیست (طاهری و خان، ۲۰۲۱). مطالعات انجام شده در ایران سطوح مختلفی از صمیمیت زناشویی را در بین زوجین ایرانی گزارش کرده است که از بسیار بالا تا پایین متغیر است (جوادی والا و همکاران، ۲۰۱۹). تلاش‌های زیادی برای شناسایی عوامل موثر بر رضایت و صمیمیت زناشویی در ازدواج‌های طولانی مدت صورت گرفته است (امینی و همکاران، ۲۰۲۴). از مهم‌ترین عواملی که در سال‌های اخیر مورد توجه قرار گرفته و بر صمیمیت زناشویی تأثیر می‌گذارد، تجربیات اولیه فرد یا ماهیت رابطه عاطفی او با والدین در دوران کودکی است (مردانی و همکاران، ۱۳۹۹). جان بالبی (۱۹۵۹) معتقد است که ماهیت رابطه صمیمی اول (مادر-نوزاد) ماهیت روابط صمیمی یک فرد را در سرتاسر زندگی تعیین می‌کند. این نظریه معتقدند به احتمال زیاد سبک دلبستگی کودک بر اساس الگوهای عملی درونی از خود و چهره دلبستگی تا بزرگسالی ادامه دارد و در روابط بزرگسالی فرد منعکس می‌گردد (برخورداری و شهبازی، ۱۴۰۲). پژوهش‌ها نشان داده‌اند افراد با سبک دلبستگی ایمن، سطوح پایین‌تری از عواطف منفی را

تجربه می‌کنند و روابط مستحکمی را با کسانی برقرار می‌سازند، هنگام درماندگی هیجانی، برای دریافت حمایت مراجعه می‌کنند. افراد با سبک دلبستگی ناایمن، در مقایسه با ایمن‌ها، سطوح پایین‌تری از عواطف مثبت را تجربه می‌کنند و در مدیریت استرس، اضطراب و سایر عواطف منفی، ناتوانی نشان می‌دهند (هانگن^۸ و همکاران، ۲۰۲۰). خجسته مهر و همکاران، (۱۳۹۳) بیان کردند که افراد با سبک دلبستگی دوسوگرا، نه تنها زمینه تعارض و اختلاف با همسر خود را ایجاد می‌کنند، بلکه فاقد مهارت حل مسئله برای حل مسائل و جلوگیری از تعارضات مداوم هستند (خجسته مهر و همکاران، ۱۴۰۰). طبق بررسی‌های انجام سبک دلبستگی عامل مؤثری در تعاملات بین فردی است که در نتیجه روابط بین شخصیت‌های فردی و عاطفی (والدین، همسالان، همسر) شکل می‌گیرد و تأثیر بسزایی بر عملکرد و روابط زناشویی دارد (سیوندیان و بشارت، ۲۰۱۹ و سیگل^۹ و همکاران، ۲۰۱۹، کوراک^{۱۰}، ۲۰۱۷).

پژوهش‌ها نشان داده است که برای یک ازدواج رضایت بخش، برقراری تداوم ارتباط اثر بخش ضروری است (تادروس و آنسل^{۱۱}، ۲۰۲۲). برقراری ارتباط یکی از مهارت‌های اصلی زندگی است و جمله عواملی است که رابطه زوجین را تحت تأثیر قرار می‌دهد. از دیگاه درمانگران شناختی، باورهای غیرمنطقی به ویژه در زمینه ارتباط، زمینه‌ساز نارضایتی و مسایل زوجین است (منتظری، ۱۴۰۱). بنا به اظهار نظر الیس^{۱۲}، ۲۰۰۳، بسیاری از واکنش‌های نامطلوب و مشکلات، ناشی از باورها و تفکرات غیر منطقی زوج‌ها است و تا زمانی که این گونه افکار تداوم یابند مشکلات مربوط به ارتباط، پذیرش و همراهی نیز ادامه خواهند یافت (نامنی و نجفی، ۱۳۹۷). از اینرو باورهای ارتباطی باورهایی درباره ارتباط هستند که می‌توانند کارآمد و یا ناکارآمد باشند. باورهای ارتباطی کارآمد، مانند باور به اینکه زوج‌ها می‌توانند تغییر کنند و رفتارهایی را که منجر به حفظ رابطه می‌شود، تشویق کنند و کیفیت رابطه را بهبود ببخشند. در برابر آن، باورهای ارتباطی ناکارآمد مانند، اختلاف، نبود کننده است و شاید به عنوان آسیب پذیری پایداری عمل کند که توانایی زوج‌ها را برای رویارویی با چالش‌های رابطه‌شان محدود سازد (گاتمن و گاتمن، ۲۰۱۵). پژوهش‌های متعدد بر این تأکید دارند که مشکلات رفتاری و تعارضات بین فردی زوجین با باورهای غیر منطقی آنها مرتبط هستند (حسینی و همکاران، ۲۰۲۳، رسولی و فرحبخش^{۱۳}، ۱۳۸۸؛ سیگل و همکاران، ۲۰۱۸). به طور مثال ادیب کیا (۲۰۲۲) و مردانی (۲۰۲۱) نشان دادند که بین باورهای ارتباطی و رضایت زناشویی رابطه وجود دارد. توکلی و شمس راوندی (۱۴۰۲) و حسینی حسین آباد (۱۳۹۸) به این نتیجه رسیدند که سبک‌های دلبستگی، صمیمیت زناشویی را پیش بینی می‌کند. دلبستگی، الگوهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی مسائل عمده‌ای هستند که از اوایل دوران کودکی شروع می‌شوند

7. Choi et al.
8. Hangen et al.
9. Siegel et al.
10. Korac
11. Tadros & Ansell

1. Febrianty et al.
2. Nurul Hikmah
3. Khairuddin
4. Al-Shahrani & HammadA
5. ALZyoud
6. Cao et al.

دخترانه و دو مدرسه پسرانه بصورت تصادفی ساده انتخاب شدند. با وجود آنکه در مورد حجم نمونه لازم برای تحلیل عاملی و مدل یابی معادلات ساختاری و تحلیل مسیر توافق کلی وجود ندارد، اما حداقل ۲۰۰ نفر برای حجم نمونه لازم دانسته اند. بر اساس نظر گیلز^۱ حجم نمونه که بر اساس تعداد قابل قبول برای انجام تحقیقات همبستگی که ۱۵ تا ۲۰ نفر برای هر رابطه همبستگی است، در نظر گرفته می‌شود (گیلز، ۲۰۰۵)، برآورد شد. بنابراین، در پژوهش حاضر برای تعمیم پذیری بیشتر نتایج و با در نظر احتمال ریزش برخی پرسشنامه‌ها تعداد ۲۶۰ نفر با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده بعنوان حجم نمونه انتخاب شدند. پرسشنامه‌ها در اختیار مادرانی که جلسات آموزش خانواده شرکت کرده بودند قرار گرفت و پس از توضیحات لازم آزمودنی‌ها به سوالات تحقیق به صورت حضوری پاسخ دادند. تعداد ۲۲ شرکت کننده، به دلیل پاسخ ناقص به مقیاس‌ها از تحلیل‌های آماری کنار گذاشته شدند و به این ترتیب نمونه پژوهش به ۲۳۸ نفر تقلیل یافت. معیارهای ورود به پژوهش عبارت بودند از طول مدت ازدواج حداقل سه سال، متاهل بودن در زمان پژوهش، دارا بودن زندگی مستقل از والدین هر دو زوج، داشتن سلامت جسمی و دارا بودن حداقل تحصیلات دیپلم. معیار عدم ورود به پژوهش، ابتلا به بیماری خاص، طول مدت ازدواج کمتر از سه سال، مجرد بودن و تحصیلات کمتر از دیپلم و ناقص پر کردن پرسشنامه‌ها شایان ذکر است. ملاحظات اخلاقی شامل آگاه شدن شرکت کنندگان از هدف مطالعه، آزادی کامل برای شرکت یا عدم شرکت در مطالعه، اخذ رضایت آگاهانه و تضمین رازداری رعایت شد. همچنین عنوان شد که در صورت درخواست زوجین، نتایج تفسیر پرسشنامه در اختیارشان قرار خواهد گرفت.

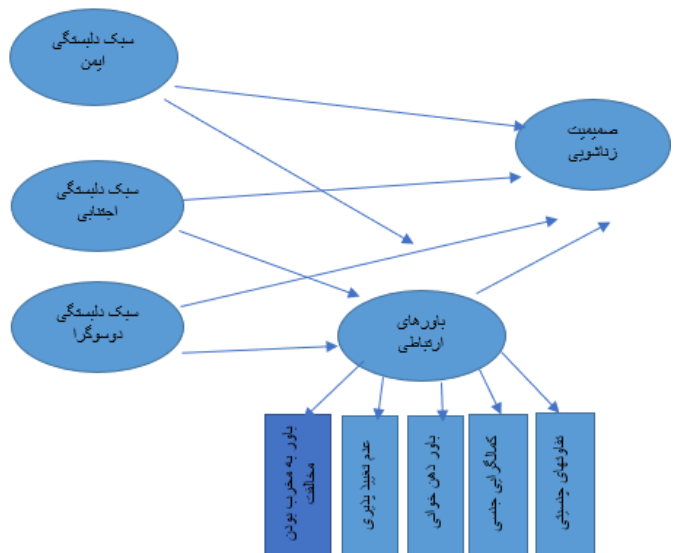
ابزارهای پژوهش

مقیاس باورهای ارتباطی^۲ (RBT): پرسشنامه باورهای ارتباطی توسط اپستاین و آیدلسون^۳ (۱۹۸۲) به منظور سنجش باورهای غیرمنطقی زناشویی ساخته شده و توسط مظاهری و پوراعتماد (۱۳۸۰) به فارسی برگردانده و مورد استفاده قرار گرفت. این مقیاس دارای ۴۰ سوال است که هر سوال در مقیاس لیکرت به صورت ۶ گزینه‌ای از ۰ (کاملاً نادرست) تا ۵ (کاملاً درست) رتبه بندی می‌شود. این مقیاس شامل پنج بعد است که باورهای ارتباطی ناکارآمد را نشان می‌دهند و عبارتند از: (۱) باور به مخرب بودن مخالفت؛ (۲) عدم تغییرپذیری همسر^۴؛ (۳) باور ذهن خوانی؛ (۴) کمال گرایی جنسی؛ (۵) تفاوت‌های جنسیتی^۵. نمره بالاتر در هر مقیاس نشان دهنده داشتن باورهای ارتباطی غیرمنطقی تر است. این پرسشنامه نمره کل ندارد. اپستاین و آیدلسون (۱۹۸۲) در تحقیقات خود نشان دادند که پایایی مقیاس باورهای ارتباطی به روش آلفای کرونباخ برای خرده مقیاس‌ها در دامنه ۰/۷۲ تا ۰/۸۱ است. شهرستانی و همکاران (۱۳۹۱)، آلفای کرونباخ ۰/۷۵ را برای این مقیاس گزارش کردند. در پژوهش حاضر، پایایی مقیاس به روش آلفای کرونباخ بررسی شد که این مقدار بین ۰/۶۵ تا ۰/۹۲ متغیر بود.

(کوراک، ۲۰۱۷). با این حال، تعاملات و روابط دقیق بین سبک‌های دلبستگی و باورهای ارتباطی نامشخص است.

با استناد به مبانی نظری و یافته‌های پژوهشی که ذکر شد، می‌توان پیش‌بینی کرد، سبک‌های دلبستگی با صمیمیت زناشویی رابطه دارند؛ رابطه‌ای که در این پژوهش مورد بررسی قرار گرفت. از سوی دیگر مرور یافته‌های پژوهشی این فرض را مطرح می‌کند که یکی از متغیرهای مهم که ممکن است در این رابطه نقش واسطه داشته باشد، باورهای ارتباطی است. بنابراین یکی از اهداف پژوهش حاضر بررسی نقش واسطه‌ای باورهای ارتباطی در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و صمیمیت زناشویی می‌باشد. بنابر آنچه گفته شد سوال اصلی پژوهش حاضر این است که تحلیل مسیر صمیمیت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری باورهای ارتباطی چگونه می‌باشد؟

با توجه به مبانی نظری مطرح شده مدل مفهومی در قالب شکل ۱ طراحی شد.

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

روش

روش پژوهش حاضر توصیفی از نوع همبستگی، که در آن روابط بین متغیرها در قالب مدل علی مورد بررسی قرار می‌گیرد. جامعه آماری پژوهش حاضر شامل کلیه مادران دانش‌آموزان مدارس ابتدایی شرکت کننده در جلسات آموزش خانواده در سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۲ در شهر ابهر بود. تعداد مدارس ابتدایی شهر ابهر ۱۸ مدرسه (۹ مدرسه دخترانه و ۹ مدرسه پسرانه) بود. تعداد کل دانش‌آموزان هم ۶۸۴۳ نفر بود. پس از هماهنگی با مدیریت آموزش و پرورش شهر ابهر و اخذ مجوز لازم از بین این مدارس دو مدرسه

5. Belief in a Partner's Unalterable Traits
6. Mindreading Belief
7. Sexual Perfectionism Belief
8. Belief Regarding Sex Differences

1. Gilles
2. Relationship Belief Inventory (RBI)
3. Epstien & Eidelson
4. Belief in the Destructive Nature of Conflict

ذاکر (۱۳۹۷) ترجمه شده است و ضریب پایایی این پرسشنامه را در ۱۰۰ زوج در اصفهان، ۹۶٪ به دست آورد. در پژوهش در پژوهش خدادای سنگ ده و همکاران (۲۰۱۸)، روایی با استفاده از تحلیل عاملی ۰/۷۸٪ و پایایی این پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹٪ به دست آمد. در پژوهش حاضر میزان آلفای کرونباخ ۰/۹۳ به دست آمد.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

اطلاعات پرسشنامه‌ها به کمک نرم‌افزار SPSS نسخه ۲۲ و AMOS نسخه ۲۲ و به روش تحلیل مسیر تجزیه و تحلیل شدند. داده‌ها در دو بخش توصیفی و استنباطی تحلیل گردید. در سطح توصیفی از شاخص‌هایی همچون میانگین، انحراف معیار، کجی و کشیدگی و در سطح استنباطی از روش همبستگی پیرسون و همچنین تحلیل مسیر با نرم‌افزار ایموس استفاده شد.

یافته‌ها

یافته‌های توصیفی جمعیت شناختی نشان می‌دهد که ۱۳۷ نفر (۵۷/۶٪) دارای مدرک دیپلم، ۲۳ نفر (۹/۷٪) نیز دارای مدرک فوق دیپلم و ۷ نفر (۲/۹٪) دارای مدرک فوق لیسانس می‌باشند. همچنین ۹۱ نفر (۳۸/۲٪) تک فرزند، ۱۰۳ نفر (۴۳/۲٪) دارای ۲ فرزند، ۳۶ نفر (۱۵/۲٪) دارای سه فرزند و ۸ نفر (۳/۴٪) دارای ۴ فرزند می‌باشند. دامنه سنی شرکت‌کنندگان ۲۵ تا ۴۵ سال با میانگین ۳۴/۷۱ و انحراف استاندارد ۵/۷۰ بود.

پرسشنامه تجدید نظر شده سبک دلبستگی بزرگسالان کولینز و رید (RAAS): پرسشنامه تجدید نظر کولینز و رید (۱۹۹۰)، شامل ۱۸ گویه است که سبک دلبستگی ایمن، سبک اجتنابی و دوسوگرا را در یک طیف لیکرت پنج درجه‌ای از "به هیچ وجه با خصوصیات من تطابق ندارد" تا "کاملاً با خصوصیات من کاملاً منطبق است" ارزیابی می‌کند. کولینز و رید پایایی این پرسشنامه را بالای ۰/۸۰ ارزیابی کردند. (کولینز و رید، ۱۹۹۰). همچنین پاکدامن (۱۳۸۳)، با استفاده از روش آزمون مجدد نشان داد که این آزمون می‌تواند در سطح ۰/۹۵ قابل اعتماد باشد. کولینز و رید (۱۹۹۰)، میزان آلفای کرونباخ را برای زیر مقیاس دلبستگی ایمن ۰/۸۲، برای دلبستگی اجتنابی ۰/۸۰ و برای دلبستگی دوسوگرا ۰/۸۳ گزارش دادند (کولینز و رید، ۱۹۹۰). در این پژوهش میزان آلفای کرونباخ برای زیر مقیاس دلبستگی ایمن ۰/۸۶، برای زیر مقیاس دلبستگی اجتنابی ۰/۷۲ و برای زیر مقیاس دلبستگی دوسوگرا ۰/۸۲ بدست آمد.

پرسشنامه صمیمیت زناشویی (MIS): این مقیاس توسط والکر و تامپسون (۱۹۸۳) ساخته شده که ۱۷ سؤال دارد و برای سنجیدن میزان صمیمیت زوج‌ها تنظیم شده است. دامنه‌ی نمرات هر سؤال بین یک (هرگز) تا ۵ (همیشه) تغییر می‌کند، بنابراین نمره‌ی فرد می‌تواند بین ۰ تا ۸۵ تغییر کند که نمره بالاتر نشان دهنده صمیمیت بیشتر است، اما به طور کلی نمرات کمتر از ۴۲ به عنوان صمیمیت بیشتر در نظر گرفته می‌شود. این مقیاس با ضریب آلفای ۰/۹۱ تا ۰/۹۷ از همسانی درونی خوبی برخوردار است. همچنین روایی این مقیاس را از طریق همبستگی آن با یک سوال کلی ۰/۸۸ گزارش کردند که بیانگر روایی بالای این آزمون است. این مقیاس توسط ثنایی

جدول ۱: ضرایب همبستگی و انحراف استاندارد متغیرهای سبک‌های دلبستگی، باورهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی

متغیرها	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹
سبک دلبستگی ایمن	۱								
سبک دلبستگی اجتنابی	۰/۴۱ **	۱							
سبک دلبستگی دوسوگرا	۰/۶۱ **	۰/۳۰ **	۱						
باور به مخرب بودن مخالفت	۰/۲۳ **	۰/۲۷ **	۰/۳۱ **	۱					
باور به عدم تغییر پذیری همسر	۰/۴۰ **	۰/۲۱ **	۰/۳۵ **	۰/۵۷ **	۱				
توقع ذهن خوانی	۰/۴۳ **	۰/۲۲ **	۰/۳۹ **	۰/۵۰ **	۰/۳۲ **	۱			
کمال‌گرایی جنسی	۰/۳۱ **	۰/۱۶ *	۰/۲۸ **	۰/۳۲ **	۰/۴۹ **	۰/۳۰ **	۱		
باوردرد مورد تفاوت‌های جنسیتی	۰/۱۷ *	۰/۱۰	۰/۱۳ *	۰/۲۹ **	۰/۳۰ **	۰/۳۲ **	۰/۳۳ **	۱	
صمیمیت زناشویی	۰/۶۱ **	۰/۳۰ **	۰/۴۹ **	۰/۴۱ **	۰/۴۷ **	۰/۵۲ **	۰/۲۷ **	۰/۱۶ **	۱
میانگین	۱۴/۰۱	۱۰/۹۴	۹/۸۴	۱۷/۱۶	۱۸/۰۵	۱۸/۳۳	۱۷/۰۵	۱۶/۳۹	۸۹/۱۳
انحراف استاندارد	۵/۵۴	۴/۱۶	۴/۷۸	۹/۴۳	۸/۷۱	۸/۹۵	۷/۴۱	۵/۳۱	۲۰/۳۶

P<0/01, *P<0/05

باور به عدم تغییر پذیری همسر با صمیمیت زناشویی ($p < 0/01$, $r = -0/48$) منفی و معنادار و رابطه توقع ذهن خوانی با صمیمیت زناشویی ($r = -0/52$)، ($p < 0/01$) منفی و معنادار و رابطه کمال گرایی جنسی با صمیمیت زناشویی ($r = -0/27$)، ($p < 0/01$) منفی و معنادار و رابطه باور به تفاوت‌های جنسیتی با صمیمیت زناشویی ($r = -0/17$)، ($p < 0/01$) منفی و معنادار بود.

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می‌شود، رابطه سبک دلبستگی ایمن با متغیر صمیمیت زناشویی ($r = 0/61$, $p < 0/01$) مثبت و معنادار و رابطه سبک دلبستگی اجتنابی با متغیر صمیمیت زناشویی، ($r = -0/30$)، ($p < 0/01$) منفی و معنادار و رابطه سبک دلبستگی دوسوگرا با متغیر صمیمیت زناشویی ($r = -0/50$)، ($p < 0/01$) منفی و معنادار بود. رابطه باور به مخرب بودن رابطه با صمیمیت زناشویی ($r = -0/41$)، ($p < 0/01$) منفی و معنادار و رابطه

جدول ۲: ضرایب استاندارد و مستقیم در مدل برازش شده پژوهش

مسیرهای مستقیم	ضریب استاندارد	ضریب غیر استاندارد	خطای معیار	نسبت بحرانی	معناداری
سبک دلبستگی ایمن - صمیمیت زناشویی	۰/۴۶	۰/۵۹	۰/۰۹	۶/۵۵	۰/۰۰۱
سبک دلبستگی اجتنابی - صمیمیت زناشویی	-۰/۰۲	-۰/۰۵	۰/۱۱	-۰/۴۶	۰/۶۴۶
سبک دلبستگی دوسوگرا - صمیمیت زناشویی	-۰/۱۸	-۰/۳۳	۰/۱۱	-۲/۹۲	۰/۰۰۳
باورهای ارتباطی - صمیمیت زناشویی	-۰/۲۹	-۰/۱۸	۰/۰۵	-۳/۵۱	۰/۰۰۱

سبک دلبستگی اجتنابی با ضریب استاندارد ($\beta = -0/29$) و ($\text{sig} = 0/001$) بر صمیمیت زناشویی معنادار نبود. در ادامه جهت بررسی رابطه غیرمستقیم مدل پیشنهادی از روش بوت استروپ استفاده شده است. نتایج روش بوت استروپ برای بررسی مسیرهای میانجی یا غیرمستقیم در جدول ۳ ارائه شده است.

همان طور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود سبک دلبستگی ایمن با ضریب استاندارد ($\beta = 0/46$) و ($\text{sig} = 0/001$) بر صمیمیت زناشویی اثر مستقیم و معنادار دارد و سبک دلبستگی دو سوگرا با ضریب استاندارد ($\beta = -0/29$) و ($\text{sig} = 0/003$) و باورهای ارتباطی با ضریب استاندارد ($\beta = -0/29$) و ($\text{sig} = 0/001$) بر صمیمیت زناشویی اثر مستقیم و معنادار دارند. اثر مستقیم

جدول ۳: نتایج بوت استروپ سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری باورهای ارتباطی بر صمیمیت زناشویی

مسیر	تأثیر مستقیم	تأثیر غیرمستقیم	تأثیر کل	مقدار آماره C.R.	سطح معناداری	نتیجه
سبک دلبستگی ایمن - باورهای ارتباطی - صمیمیت زناشویی	۰/۵۸۸	۰/۱۱۹	۰/۷۰۸	۷/۵۰۷	۰/۰۰۱	معنادار
سبک دلبستگی اجتنابی - باورهای ارتباطی - صمیمیت زناشویی	-۰/۰۵۰	-۰/۰۳۸	-۰/۰۸۸	-۰/۷۶۲	۰/۴۴۶	غیر معنادار
سبک دلبستگی دوسوگرا - باورهای ارتباطی - صمیمیت زناشویی	-۰/۳۲۶	-۰/۱۲۸	-۰/۴۵۴	-۳/۸۷۷	۰/۰۰۱	معنادار

سبک دلبستگی دوسوگرا بر صمیمیت زناشویی را افزایش داده و نقش میانجی را بین این متغیرها ایفا می‌کند. در جدول شماره ۴ شاخص‌های برازندگی مدل پژوهش آمده است.

همان‌طور که در جدول ۳ مشاهده می‌گردد متغیر باورهای ارتباطی رابطه بین سبک دلبستگی ایمن و سبک دلبستگی دوسوگرا با متغیر صمیمیت زناشویی را تقویت نموده و بطور غیر مستقیم اثر کل سبک دلبستگی ایمن و

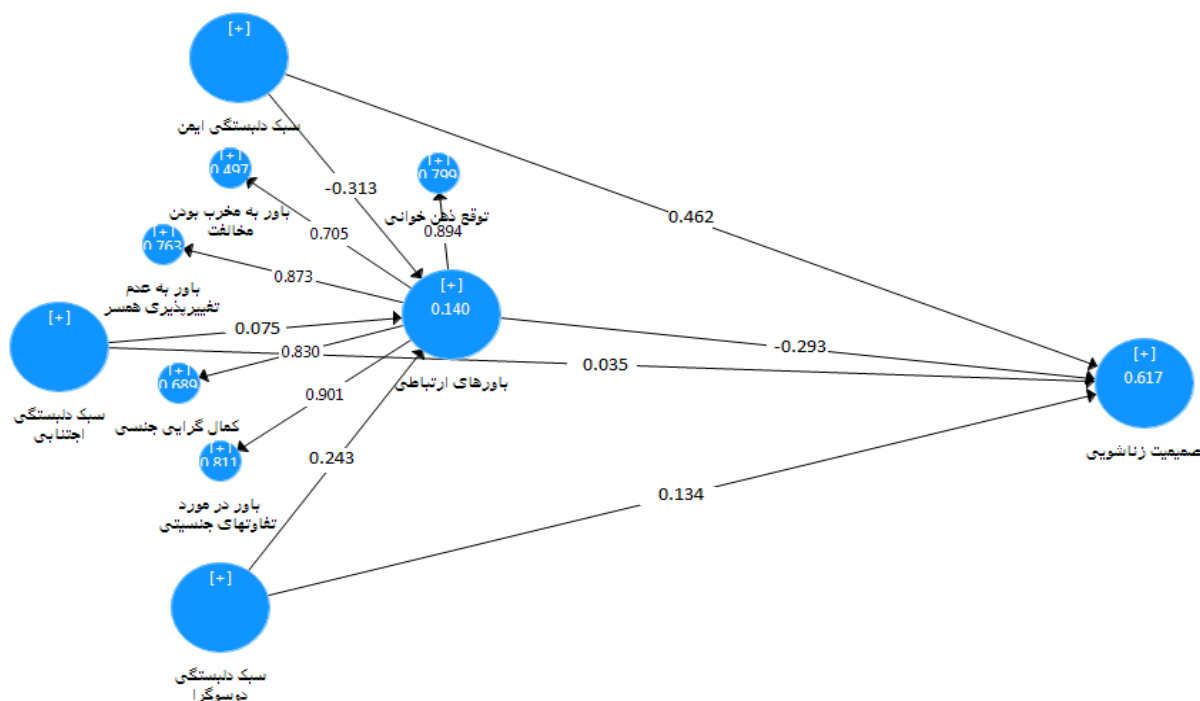
جدول ۴: شاخص‌های برازندگی مدل پیشنهادی پژوهش

نوع شاخص	شاخص‌ها	مقدار به دست آمده	مقدار قابل قبول
شاخص‌های مطلق	کای اسکور هنجار شده (CMIN)	۶۰۳/۹۴	-
	درجه آزادی	۴۲۲	-
	CMIN/DF	۱/۴۳۱	کمتر از ۳
شاخص‌های نسبی	سطح معناداری	۰/۰۰۱	-
	خطای ریشه‌ی مجذور میانگین تقریب (RMSEA)	۰/۰۴۳	کمتر از ۰/۰۸
	شاخص برازش تطبیقی (CFI)	۰/۹۵	بیشتر از ۰/۹۰
	شاخص نیکویی برازش تعدیل شده با انطباقی (AGFI)	۰/۸۴	بیشتر از ۰/۸۰
	شاخص برازش مقتصد (IPCF)	۰/۸۴	بیشتر از ۰/۸۰
	شاخص برازش هنجار شده مقتصد (PNFI)	۰/۷۹	بیشتر از ۰/۶۰

بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۶	شاخص برازندگی افزایشی (IFI)
بیشتر از ۰/۸۰	۰/۸۶	شاخص نیکویی برازش (GFI)
بیشتر از ۰/۹۰	۰/۹۵	شاخص برازش هنجار شده (NFI)

می‌شود که تمامی شاخص‌های برازش مدل در حد مطلوب است. بنابراین می‌توان گفت که مدل فرضی از برازش نسبتاً خوبی برخوردار است. این شاخص‌ها نشان می‌دهد که در مجموع مدل ارائه شده، مدل مناسبی است و داده‌های تجربی به خوبی با آن منطبق هستند. جهت ارزیابی نقش واسطه‌ای باورهای ارتباطی لازم است اثر مستقیم و غیر مستقیم متغیر سبک‌های دلبستگی با صمیمیت زناشویی محاسبه گردد. لذا پس از اطمینان یافتن از نرمال بودن متغیر وابسته، کلیه روابط میان متغیرها بر اساس مدل مفهومی تحقیق مورد بررسی قرار گرفت.

برای تعیین کفایت برازندگی الگوی پیشنهادی با داده‌ها، ترکیبی از شاخص‌های برازندگی مورد استفاده قرار گرفت. همان‌طور که مندرجات جدول 2 نشان می‌دهد، مربع کای 603/94 و نسبت مربع کای به درجه آزادی ۱/۴۳۱ محاسبه شد. میزان مؤلفه‌های شاخص برازندگی^۱ و شاخص برازندگی تعدیل یافته^۲ که باید بزرگتر از ۰/۸ باشد، در این مدل به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۸۴ به دست آمد. شاخص‌های برازش تطبیقی^۳، و برازش افزایشی^۴ که باید بزرگتر از ۰/۹ باشد، در این مدل به ترتیب ۰/۹۵، ۰/۹۶ محاسبه شد. شاخص ریشه میانگین مربعات خطای برآورده^۵ که حد مجاز آن کمتر از ۰/۰۸ است، در مدل تحت بررسی ۰/۰۴۳ برآورد شد. با توجه به شاخص‌ها و خروجی‌ها ملاحظه

شکل ۲: مدل نهایی پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی تحلیل مسیر صمیمیت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با میانجی‌گری باورهای ارتباطی بود. نتایج نشان داد بین سبک دلبستگی ایمن و صمیمیت زناشویی همبستگی مثبت و معنادار وجود دارد و رابطه بین سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوست‌گرا و باورهای ارتباطی با صمیمیت زناشویی منفی و معنادار است. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های برخوردار و شهبازی (۱۴۰۲)، سیوندیان و بشارت (۲۰۱۹)؛ سیگل و همکاران (۲۰۱۹) حسینی حسین آباد و همکاران (۲۰۱۸) و کوراک و

شکل ۲ مدل ساختاری و نهایی پژوهش را نشان می‌دهد. واریانس تبیین شده برای صمیمیت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی باورهای ارتباطی برابر با ۰/۶۱ به دست آمد، این موضوع بیانگر آن است که سبک‌های دلبستگی با نقش میانجی باورهای ارتباطی در مجموع ۶۱ درصد از واریانس صمیمیت زناشویی را تبیین می‌کنند.

4. Incremental Fit Index (IFI)
5. Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA)

1. Goodness of Fit Index (GFI)
2. Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)
3. Comparative Fit Index (CFI)

۱۴۰۱). درحالی که سبک دلبستگی ایمن به بهبود ارتباطات زناشویی کمک کرده و باعث می‌شود افراد در تصمیماتشان انسجام بیشتری داشته باشند. آنها به همسر خود بسیار اعتماد داشته و برای خود ارزش و اهمیت قائل هستند و با این نگرش وارد رابطه می‌شوند پس آنان رضایت بیشتری از روابط زناشوییشان دارند نسبت به کسانی که به دلیل سبک دلبستگی ناایمن نسبت به همسر خود بدبین بوده و هر لحظه احساس طردشدگی دارند (برخورداری و شهبازی، ۱۴۰۲).

همچنین نتایج تحلیل مسیر نشان داد باورهای ارتباطی بر صمیمیت زناشویی تاثیر دارد و سبک‌های دلبستگی ایمن و دوسوگرا هم بطور مستقیم و هم بطور غیر مستقیم از طریق باورهای ارتباطی بر صمیمیت زناشویی تاثیر دارند. نتایج این پژوهش با یافته‌های پژوهش، حسینی و همکاران (۱۴۰۲)، مردانی و همکاران، مرعی و عباسپور (۲۰۲۱)؛ ادیب کیا (۲۰۲۲)؛ و توکلی و شمس راوندی (۱۴۰۲)، رسولی و فرحبخش (۱۳۸۸)، حسینی حسین آباد، (۱۳۹۸)؛ خداکرمی و باقری (۲۰۲۱) همسو است. در تبیین تاثیر باورهای ارتباطی با صمیمیت زناشویی می‌توان گفت افراد از زمان کودکی درباره خود، دیگران و دنیای شان باورهای خاصی ایجاد می‌کنند. مهم ترین این باورها، یا باورهای اصلی، ادراک‌ها یا دریافت‌هایی آنچنان بنیادین و عمیق می‌باشند که حتی برای خود افراد نیز واضح و روشن نیستند. همان گونه که وجود اشیاء برای افراد حقیقت دارد، این عقاید را نیز به عنوان حقیقت مطلق در نظر می‌گیرند و آن‌ها را وارد خانواده اصلی خود می‌کنند. در واقع به همان شکلی که افراد باورهای محوری در مورد خود، جهان و آینده دارند، باورهایی نیز در مورد خانواده هایشان دارند. باورهای منشاء گرفته از خانواده پدری چه خودآگاه و چه ناخودآگاه، از جانب هر دو زوج به هم می‌پیوندند و باعث بروز و شکل‌گیری طرحواره‌های خانواده فعلی می‌شوند. گاه همین باورهایی را که از خانواده هسته‌ای در خود جذب کرده ایم و آن‌ها را به عنوان واقعیت پذیرفته ایم، غیرمنطقی هستند اما بر اثر استفاده زیاد آن‌ها در جنبه‌های مختلف زندگی برای ما به صورت عادت درآمده است و مکررا از آن‌ها در نظام تفسیری خود استفاده می‌کنیم (افقه، ۱۳۸۷). ریشه باور به تخریب‌کنندگی مخالفت به باور غیر منطقی ایس که اگر چیزی را که می‌خواهم به دست نیآورم، وحشتناک است و نمی‌خواهم آن را تحمل کنم، بر می‌گردد. در توصیف این باور ایس (۱۹۸۶) می‌گوید زوجین به طور غیرمنطقی خود را متقاعد کرده‌اند که نمی‌توانند مشکلاتی را که در رابطه تجربه یا پیش‌بینی می‌کنند تحمل کنند. ریشه این ترس از این اعتقاد ناشی می‌شود که احساسات نامطلوب واقعا غیر قابل تحمل است و اینکه نباید چنین احساساتی وجود داشته باشد و زوجین با این دید که رابطه باید آرام و بدون مشکل باشد، دچار مشکل می‌شوند. این افراد چون می‌گویند قدرت کافی برای تحمل و یا حل صحیح مشکل ندارند، سعی می‌کنند از بروز مشکل و اختلاف در روابط زناشویی جلوگیری کنند. گاتمن (۱۹۹۳) نیز اعتقاد دارند زوج‌های آشفته هنگام گفت و گو، با توجه با تاکید بر ذهن خوانی و پیشگویی موافقت و مخالفت همسر، همواره از هم شکایت می‌کنند بی آن که بدانند واقعا در ذهن و فکر یکدیگر چه می‌گذرد. تفاوت‌های جنسیتی نیز باوری

همکاران (۲۰۱۷)، همسو است در تبیین نتایج بالا طبق مبانی نظری دلبستگی بالبی، دلبستگی ایمن، اساس ایمنی را برای افراد مهیا می‌سازد که به واسطه آن می‌توانند دنیایشان را کشف کرده، پاسخ‌های سازگارانه‌تری به محیط اطرافشان ارائه بدهند از آنجا که اعتماد به خود به عنوان یکی از مبانی درون روانی فرد دلبسته ایمن است، به وی این توانایی را می‌بخشد که در روابط میان فردی، با مهارت، اطمینان و آرامش بیشتر به تعامل بپردازد؛ از سوی دیگر اعتماد فرد ایمن به دیگران که جز مکمل اعتماد به خود است نیز، وی را در جلب کمک دیگران یاری می‌کند؛ بنابراین سازگاری فرد با بافت‌های جدید را تسهیل می‌کند (امانی و همکاران، ۱۳۹۰). همچنین افرادی که به خود اعتماد داشته باشند به آسانی با دیگران ارتباط برقرار می‌کنند، از ارتباط خود لذت می‌برند، نگران طرد شدن نیستند، دارای ثبات هستند و در روابطشان لذت، صداقت و رفاقت وجود دارد و احساس ارزش نسبت به خود و دیگران دارند (رودریگز-گونزالس^۱ و همکاران، ۲۰۲۳). فردی که دارای سبک دلبستگی ایمن است دارای اعتماد زیاد به خود و دیگران است و این یکی از مبانی درونی فردی است که باعث می‌شود در جلب کمک و مساعدت به دیگران باشد و باعث زمینه اجتماعی یک ارتباط سالم می‌شود که در زندگی زناشویی فرد با دلبستگی ایمن تری باشد صمیمیت زناشویی آنان بیشتر می‌شود و هرچه قدر افراد دارای سبک دلبستگی ناایمن تر باشند صمیمیت زناشویی کاهش یافته و اختلال و درگیری‌های خانوادگی افزایش می‌یابد (برخورداری و شهبازی، ۱۴۰۲). همچنین نتایج به دست آمده از این مطالعه نشان دهنده مشکلات صمیمیت کمتر افراد دلبسته اجتنابی نسبت به افراد دوسوگرا بود. در تبیین این یافته می‌توان بیان کرد که اجتنابی‌گری، آرمان‌گرایی و اعتماد به خود جبرانی که از ویژگی‌های اصلی دلبسته‌های اجتنابی است به آنها امکان می‌دهد که با کناره‌گیری از موقعیت‌های تعارضی، مشکلات صمیمیت کمتری در مقایسه با دوسوگراها داشته باشند (شولتز و بلوتین^۲، ۱۹۹۴). در مقابل ویژگی‌های اصلی دوسوگراها یعنی تردید، تعارض، تخصص، درماندگی آشفته‌گی و تکانشوری آنها را به شدت در معرض درگیری، تضاد، درماندگی و رفتار ناسازگارانه در موقعیت‌های تنش‌زا و روابط اجتماعی قرار می‌دهد (بشارت، رامش و رضازاده، ۱۴۰۰). کسانی که سبک دلبستگی دو سو گرا دارند در جستجوی مراقبت بالا، صمیمیت، پذیرش و پاسخگویی از جانب شریکشان هستند. و وابستگی بیش از حدی دارند. افراد با دلبستگی دو سوگرا کمتر می‌توانند به دیگران اعتماد کنند، دیدگاه‌های مثبت کمتری نسبت به خود و شریکشان دارند و سطوح بالایی از نگرانی و تکانشوری را در روابطشان نشان می‌دهند. این وابستگی بیش از حد و برخوردهای تکانشی به کیفیت روابط زناشویی آسیب وارد می‌کند. افرادی که در طی دوران رشد دلبستگی ایمنی با مراقبان خود داشته‌اند، در بزرگسالی روابط ایمن تری را در تعاملات خود پیش‌بینی خواهند کرد و این تفسیر و پیش‌بینی باعث افزایش دوام و کیفیت روابط خواهد شد. در عوض افراد با سبک دلبستگی ناایمن دو سو گرا هم راستا با سبک دلبستگی خود معمولا تفسیر و پیش‌بینی مناسبی از روابط بین شخصی ندارند و هنگام تعاملات بین شخصی با الگوی نگران برخورد می‌کنند (ملک لو و جهرمی،

بر صمیمیت زناشویی به زوجین در زمینه بهبود زندگی زناشویی کمک نمایند.

منابع

امانی، رزیتا؛ اعتمادی، عذرا؛ فاتحی زاده، مریم السادات؛ و بهرامی، فاطمه. (۱۳۹۰). رابطه میان سبک‌های دلبستگی و سازگاری اجتماعی. *روانشناسی بالینی و شخصیت (دانشور رفتار)*. ۱۹ (دوره جدید)، ۶، ۱۵-۲۶.

<https://sid.ir/paper/208642/fa>

برخورداری، مهتاب؛ شهبازی، امیرحسین. (۱۴۰۲). پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک های دلبستگی با نقش واسطه ای ذهن آگاهی و مثبت اندیشی.

رویش روان شناسی. ۱۲(۳)، ۲۰۸-۱۹۹. <http://frooyesh.ir/article-1-4409-fa.html>

پاکدامن، شهلا. (۱۳۸۳). بررسی ارتباط بین دلبستگی و جامعه طلبی در نوجوانی. *مجله علوم روانشناختی*، ۳(۹)، ۲۵-۴۷.

<https://sid.ir/paper/443598/fa>

توکلی، شقایق. شمس‌راوندی، حمید رضا. (۱۴۰۲). مطالعه رابطه بین سبک های دلبستگی و رضایت زناشویی در کارکنان مرد متأهل. *مجله دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی*، ۶، ۶۴.

<https://civilica.com/doc/1813045>

توکلی، شقایق؛ شمس‌راوندی، حمید رضا. (۱۴۰۲). مطالعه رابطه بین سبک های دلبستگی و رضایت زناشویی در کارکنان مرد متأهل. *مجله دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی*، ۶، ۶۴.

<https://civilica.com/doc/1813045>

ثناپی ذاکر، باقر. (۱۳۷۹). مقیاس‌های سنجش خانواده و ازدواج. تهران: انتشارات بعثت.

حسینی حسین آباد، سید، فرخ. (۱۳۹۸). پیش بینی سازگاری زناشویی براساس سبک های دلبستگی همسران جانباز. *فصلنامه روانشناسی نظامی*، ۱۰(۲۸)، ۱۵-۲۸.

<https://dori.net/dor/20.1001.1.25885162.1398.10.38.2>

خجسته‌مهر، رضا؛ کراچیان، محبوبه؛ شیرالی‌نیا، خدیجه. (۱۴۰۰). نقش واسطه‌ای ادراک رفتارهای فداکارانه همسر در رابطه بین سبک‌های دلبستگی و کیفیت زناشویی. *دوفصلنامه روانشناسی خانواده*، ۱(۲)، ۴۰-۳۱.

رسولی، زینب؛ و فرحبخش، کیومرث. (۱۳۸۸). رابطه سبک های دلبستگی و منبع کنترل با سازگاری زناشویی. *اندیشه و رفتار در روانشناسی بالینی (اندیشه و رفتار)*. ۴(۱۳)، ۱۷-۲۴. <https://sid.ir/paper/172165/fa>

شهرستانی، ملیحه؛ دوستکام، محسن؛ رهباردار، حمید؛ و مشهدی، علی. (۱۳۹۱). پیش بینی رضایتمندی زناشویی از روی متغیرهای باورهای ارتباطی و صمیمیت زناشویی در زنان متقاضی طلاق و عادی شهر مشهد. *زن و فرهنگ*. ۴(۱۴)، ۴۱-۱۹. <https://sid.ir/paper/189681/fa>

عیسی نژاد، امید؛ و علیزاده، زینب. (۱۳۹۹). اثربخشی آموزش تقویت مقابله زوجی بر سازگاری زناشویی و راهبردهای مقابله ای زوجی. *فصلنامه پژوهش های کاربردی روان شناختی*، ۱۱(۱)، ۶۷-۸۵.

<https://doi.org/10.22059/japr.2020.277483.643200>

مردانی، مریم؛ مرعشی، علی؛ و همتی، علی. (۱۳۹۹). بررسی نقش میانجی الگوهای ارتباطی زناشویی گانمن در رابطه سبک‌های دلبستگی با رضایت زناشویی در

قالبی است که بدون اساس علمی بوده و مردم پیشاپیش ویژگی های خاصی را به دو جنس نسبت می‌دهند. این باور با باور درماندگی الیس گره می‌خورد؛ به این ترتیب که با اعتقاد به این مسئله که زنان و مردان ذاتاً از نظر نیازهای شخصی و ارتباطی با یکدیگر متفاوت هستند و علت مشکلات اصلی زوج ها همین تفاوت های آن هاست و این که این ویژگی ها مانع درک زوجین از یکدیگر می‌گردد، در نتیجه نمی‌توان کاری برای بهبود روابط انجام داد، منجر به رشد نوعی ادراک قالبی می‌گردد. این باور، طرفین را از دیدن خصوصیات منحصر به فرد همسرشان به ویژه تغییراتی که باعث افزایش کیفیت رضایت از ازدواج می‌شود باز می‌دارد. در باور ارتباطی کمال گرایی جنسی نیز، باور حکم کنندگی و نیازمندی به کمال گرایی جنسی وجود دارد. هر کدام از زوجین با این باور بر خود حکم می‌کنند که باید از نظر جنسی کامل و بدون نقص باشند تا مورد پذیرش همسر خود قرار گیرد. تحریف شناختی که در این باور وجود دارد تفکر دو مقوله ای است که اگر همسری در رابطه جنسی زناشویی شان عالی نباشد ناکام و شکست خورده است در نتیجه این باور زوجین ناراضیتی از زندگی زناشویی را به نقص در برقراری رابطه جنسی مطلوب نسبت می‌دهند. زمانی که باورهای غیرمنطقی ما کاهش یابد و باورهای منطقی جایگزین آن شوند، رضایت و صمیمیت زناشویی نیز افزایش خواهد یافت. باورهای غیرمنطقی یکی از موانع ارتباط است و طبق نظر الیس حتی ممکن است منجر به روانرنجوری شده و اختلال ارتباطی را در پی داشته باشد. باورهای غیرمنطقی به صورت آگاهانه در زوجین وجود دارند و همسران از تأثیرات منفی آنها در افزایش عدم صمیمیت و ناسازگاری زناشویی خود آگاهی ندارند. لذا با ایجاد آگاهی وسیعتر نسبت به این موضوع برای زوجین در هر قشری از جامعه، می‌توان صمیمیت زناشویی را افزایش داد. به عقیده بک (۱۹۷۰) زمانی که باورهای غیرمنطقی ما کاهش یابد و باورهای منطقی جایگزین آنها شود، رضایت و صمیمیت زناشویی نیز افزایش خواهد یافت. تا زمانی که زوجین آگاهی ندارند که این افکار، غیرمنطقی است و به نوعی به این باورها عادت کرده اند، نقش خود را در ایجاد مسائل و مشکلات زناشویی کم‌رنگ و نادیده می‌انگارند (توکلی و شمس‌راوندی ۱۴۰۲).

پژوهش حاضر مانند سایر پژوهش‌ها دارای محدودیت‌هایی بود از جمله پژوهش حاضر در مادران دانش آموزان مدارس ابتدایی شرکت کننده در جلسات آموزش خانواده در شهر اهر مورد مطالعه قرار گرفت. بنابراین تعمیم نتایج به سایر گروه‌ها و یا تعمیم نتایج به مردان با محدودیت روبروست. جامعه آماری فقط به یک شهر محدود است. بنابراین در تعمیم نتایج بصورت کلی باید احتیاط کرد. عدم کنترل متغیرهایی مثل عوامل اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی از دیگر محدودیت های این پژوهش می‌باشد. پیشنهاد می‌شود این پژوهش در فرهنگ‌ها و مناطق دیگر و نیز بر روی مردان متأهل انجام شود. نتایج این پژوهش می‌تواند مورد استفاده نهاد هایی مثل آموزش و پرورش، وزارت علوم، سازمان بهزیستی و تمامی نهادهایی که در کار تعلیم و تربیت و آموزش اولیاء، جوانان و زوج ها دخیل هستند قرار گیرد تا با تدوین برنامه هایی برای آموزش اولیاء در خصوص سبک‌های دلبستگی و نحوه ایجاد سبک دلبستگی ایمن در فرزندان و همینطور آموزش های پیش از ازدواج و بعد از ازدواج در خصوص سبک های دلبستگی و باورهای ارتباطی و تاثیر آن

- couples. *Journal of Personality and Social Psychology*, 58(4), 644-663. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/0022-3514.58.4.644>
- Febrianty, Y., Sulastri, S., & Zulfiani, Z. (2024). Existence of Registered/Unregistered Marriage Clauses in Family Cards from a Family Law Perspective. *Pena Justisia: Media Komunikasi dan Kajian Hukum*, 22(3), 598-611. <http://dx.doi.org/10.31941/pj.v22i3.3485>
- Gottman, J. M. & Gottman, J. S. (2015). 10 Principles for Doing Effective Couples Therapy (Norton series on interpersonal Neurobiology). New York: Norton.
- Gottman, J., & Gottman, J. (2017). The natural principles of love. *Journal of Family Theory & Review*, 9(1), 7-26. <https://doi.org/10.1111/jftr.12182>
- Hangen, F., Crasta, D., & Rogge, R. D. (2020). Delineating the boundaries between nonmonogamy and infidelity: Bringing consent back into definitions of consensual nonmonogamy with latent profile analysis. *The Journal of Sex Research*, 57(4), 438-457. <https://doi.org/10.1080/00224499.2019.1669133>
- Hosseini, S., Bagheri, S., & Ghorban Nezaad, A. (2023). Investigating the mediating role of communication beliefs in the relationship between marital expectations and the quality of marital life in military families. *Military Psychology*, 14(2), 173-188. <https://doi.org/10.1080/00224499.2019.1669133> (in Persian)
- JavadiVala, Z., AllahverdiPou, H., Kouzekanani, K., Merghati-Khoei, E., Asghari Jafarabadi, M., & Mirghafourvand, M. (2019). A randomized trial of a relationship-enhancement approach in improving marital intimacy in middle-aged Iranian couples. *Journal of sex & marital therapy*, 45(3), 190-200. <https://doi.org/10.1080/0092623X.2018.1501447> (in Persian)
- Kamali, Z., Allahyar, N., Ostovar, S., Alhabshi, S. M. S. b. S. M., & Griffiths, M. D. (2020). Factors that influence marital intimacy: A qualitative analysis of Iranian married couples. *Cogent Psychology*, 7(1), 1771118. <https://doi.org/10.1080/23311908.2020.1771118> (in Persian)
- Khairuddin, K. (2022). Alasan Perceraian Luar Pengadilan dan Akibatnya bagi Masyarakat Desa Sanggaberu Kecamatan Gunung Meriah Aceh Singkil. *Tahkim*, 5(1), 43-58. <https://doi.org/10.51849/jp3km.v1i1.1>
- Khodadadi sangdeh, Javad.; Rezaiee Ahvanuiee, Mohsen. & Abdollahi, Asghar (2018). The prediction of marital intimacy according to religious attitude and family problem solving in women. *Health, Spirituality and Medical Ethics*, 5(2), 38-44. <http://dx.doi.org/10.29252/jhsm.5.2.38> (in Persian)
- Mardani, M., Marashi, S. A., & Abbaspour, Z. (2021). On the Causal Relationship Between Attachment Styles and Marital Satisfaction: Mediating Role of Gottman's Marital Communication Model. *Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 15(2). <https://doi.org/10.5812/ijpbs.108339> (in Persian)
- Nurul Hikmah, A. A. S. (2020). Perlindungan Hukum Bagi Perempuan Terkait Praktik Poligami Siri dalam Perspektif
- افراد متاهل شهر اهواز. دستاوردهای روانشناسی بالینی، ۶(۴). [doi: 10.22055/jacp.2022.40890.1240](https://doi.org/10.22055/jacp.2022.40890.1240)
- مظاهری، محمد علی؛ پوراعتماد، حمیدرضا. (۱۳۸۰). مقیاس باورهای ارتباطی. چاپ نشده، پژوهشگاه خانواده دانشگاه شهید بهشتی.
- منتظری، رویا. (۱۴۰۱). نقش خانواده های زوجین در سازگاری، ثبات و رضایت زناشویی همسران: یک مطالعه مروری. *رویش روان شناسی*. ۱۱(۱): ۲۱۰-۱۹۹. <http://frooyesh.ir/article-1-3296-fa.html>
- نامنی، ابراهیم؛ و نجفی، فاطمه. (۱۳۹۷). نقش میانجی گرایانه هیجان خواهی در رابطه اشتیاق به شبکه های اجتماعی و سبک دلبستگی با انسجام خانواده در زنان متاهل. *فرهنگ مشاوره و روان درمانی*. ۹(۳۶): ۱۱۷-۱۴۳. [doi: 10.22054/qccpc.2018.33847.1890](https://doi.org/10.22054/qccpc.2018.33847.1890)
- Adibkia, A., Emamipour, S., Keshavarzi Arshadi, F., & Mohammadkhani, P. (2022). The Relationship Between Irrational Beliefs and the Marital Satisfaction Based on the Mediating Role of the Conflict Resolution Behavior and the Marital Stress. *Practice in Clinical Psychology*, 10(3), 225-232. <http://jpcp.uswr.ac.ir/article-1-774-en.html> (in Persian)
- Al-Shahrani, H. F., & Hammad, M. A. (2023). Impact of emotional divorce on the mental health of married women in Saudi Arabia. *PloS one*, 18(11), e0293285. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0293285>
- ALZyou, N. F. (2020). Psychological Stress and its Relationship to Marital Adjustment among Working Mothers in Jordanian Society and its Impact on Raising Children. *International Journal of Psychological Studies*, 12(1), 1-10. <https://econpapers.repec.org/RePEc:ibn:ijpsjl:v:12:y:2020:i:1:p:10>
- Amani, R., Momeni, K., Majzoubi, M. R., Hadian Hamedani, K., & Forstmeier, S. (2024). The Relationship Between Attachment Styles and Marital Satisfaction: The Mediating Role of Storytelling Enjoyment and Narrative Mindset. *The American Journal of Family Therapy*, 1-25. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1080/01926187.2024.2328028> (in Persian)
- Cao H, Zhou N, Fine MA, Li X, Fang X(2019). Sexual Satisfaction and Marital Satisfaction During the Early Years of Chinese Marriage: A Three-Wave, Cross-Lagged, Actor-Partner Interdependence Model. *The Journal of Sex Research*, 56(3):391-407. <https://doi.org/10.1080/00224499.2018.1463503>
- Cao, H., Zhou, N., Fang, X., & Fine, M. (2017). Marital well-being and depression in Chinese marriage: Going beyond satisfaction and ruling out critical confounders. *Journal of Family Psychology*, 31(6), 775. <https://doi.org/10.1080/00224499>
- Choi, S.-Y., Kim, H.-R., & Myong, J.-P. (2020). The Mediating Effects of Marital Intimacy and Work Satisfaction in the Relationship between Husbands' Domestic Labor and Depressive Mood of Married Working Women. *International journal of environmental research and public health*, 17(12), 4547. <https://doi.org/10.3390/ijerph17124547>
- Collins, N. L., & Read, S. J. (1990). Adult attachment, working models, and relationship quality in dating

- Hukum Islam. *LENTERA: Journal of Gender and Children Studies*, 2(1), 35–54.
- Parsakia, K., & Rostami, M. (2023). Digital Intimacy: How Technology Shapes Friendships and Romantic Relationships. *AI and Tech in Behavioral and Social Sciences*, 1(1), 27-34. <https://doi.org/10.61838/kman.aitech.1.1.5> (in Persian)
- Parsakia, K., Farzad, V., & Rostami, M. (2023). The mediating role of attachment styles in the relationship between marital intimacy and self-differentiation in couples. *Applied Family Therapy Journal (AFTJ)*, 4(1), 589-607. <https://doi.org/10.61838/kman.aftj.4.1.29> (in Persian)
- Rodríguez-González, M., Rodríguez-González, M., Bell, C. A., Pereyra, S. B., Martínez-Díaz, M. P., Schweer-Collins, M., & Bean, R. A. (2023). Differentiation of self and relationship attachment, quality, and stability: A path analysis of dyadic and longitudinal data from Spanish and US couples. *Plos one*, 18(3), e0282482. <https://doi.org/10.2307/350547>
- Siegel, A., Levin, Y., & Solomon, Z. (2019). The role of attachment of each partner on marital adjustment. *Journal of Family Issues*, 40(4), 415-434. <https://doi.org/10.1177/0192513X18812005>
- Sivandian, M. Besharat, M. A. (2019). The Association between Attachment Styles and Marital Adjustment: The Moderating Role of Defense Mechanisms. *Journal of Reasarch & HealthCommunity Health*. Volume 9. Number 7. (7):544-553. <http://dx.doi.org/10.32598/JRH.1550.1> (in Persian)
- Tadros, E., & Ansell, A. (2022). Romantic attachment, childhood stability, depression, and PTSD in couples with an incarcerated partner. *Journal of Forensic Sciences*, 67(2), 619-629. <https://doi.org/10.1111/1556-4029.14976>
- Tahir, K., & Khan, N. (2021). Mediating role of body image between sexual functioning and marital intimacy in Pakistani women with breast cancer. *Psycho-Oncology*, 30(2), 260-266. <https://doi.org/10.1002/pon.5563> (in Persian)
- Walker AJ, Thompson L. (1983). Intimacy and intergenerational aid and contact among mothers and daughters. *Journal of Marriage and the Family*, 45, 841-849. <https://doi.org/10.2307/351796>